

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok --- 4 koruny — hal.
Na pol roka --- 2 " — "
Na štvrt' roka --- 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.

Majitel' a vydavatel' :

JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart **21. szám.**

sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.

Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Najlepšia obrana.

Štefan Rakovszky, skutočný vnútorný tajný radca, krajinský vyslanec, podpredseda Katolíckej Ludovej Jednoty a kresťanskej Ludovej strany snemovej ku veľkonočným sviatkom napísal článok, z ktorého ku všestrannému poučeniu a oduševneniu podávame nasledujúci úrivok :

Najlepšia obrana proti nápadom je: pevné,

vážne, smelé a odhodlané napádanie. Kto s pozornosťou sleduje náš verejný život, ten už dávno, zvlášte ale od posledných volieb mohol získať, že naši nepriatelia s jednotajne zmáhajúcou sa nestydatosťou, srastajúcou opovážlivosťou, bezúzdnu nesvedomitosťou a nenávisťou napádajú našu katolícku vieru, našu cirkev, naše náboženské ustanovizne a všetky tie veci, ktoré sú nám najsvätejšie.

Už je svrchovaný čas! My nemáme viac

V karty hrajúci sa pastieri.

trpezlivosti! Páni slobodní murári a všteti tí, čo nám liberalizmus na krky vevalili, veľmi sa zklamali, keď sa nazdávali, že ponevác kresťanská ľudová strana len z polovice dostala sa do krajinského snemu a mnohých zmužilých bojovníkov ztratili sme na volebnom dejišti, my už bez slova budeme trpeť ich ohyzdne garazdovanie. Posledné dni, tak slobodných murárov, ako aj velactených vyžieračov ľudu, z toho marného sna náležite vytriezvilý a to tým žalostnej, bo v boji, ktorý začala kresťanská ľudová strana, dostali sme podpory i z takej strany, na ktorú sme posial nikdy nerátali. Je to zrejým dôkazom toho, že naše boje a zápasy, ktoré už cez 16 rokov vedeme, neboly zcela plané; *bo pošťastilo sa nám pozornosť širších kruhov obrátiť na nestydaté, záhubné, destruktívne garazdovanie slobodných murárov, aké oni bezočive prevádzajú v školách, v náboženstve, v politike, v obciach a v celom obore verejného štátneho života.*

Včul už nielen medzi nami, lež i v iných politických stranách nachodia sa mužovia, ktorí majú smelosti poukázať na to, že liberalizmus je ten najsúcejší kepienok, pod ktorým velactení noví podmaniteli vlasti cez desaťročia ľud slobodne vyžierali.

Kresťanskej ľudovej strany zásluhou je, že sme posial odrazil vedeli proti našej cirkve namierené nápady spojeného tábora židov a slobodných murárov. Že pospolitý ľud náš nevedeli sme výdatnej obrániť; toho zčiasťky príčinou je sám ľud, bo — česť výnimkám — nedržals nami tak bezzistne, ako sme my slúžili jeho záujmom. Výsledok posledných volieb osmelil židovských novinárov, aby zhodili maskary z ich tvári a zcela verejne napadli našu cirkev. Odoberme konfessiam školy, tak znelo heslo slobodných murárov. Odoberme ich, odpovedaly na to s dôrazom židovské noviny! Zotrime vyučovanie náboženstva v školách, kričali slobodní murári! Zotrime ho! revali na to súhlasne židovskí šhribleri. A len skoro našli sa chýrni učitelia, ktorí menej dbali o vyučovanie im sverených detí, ako o to, že vládu poučiť treba o tom, aby zo škôl vylúčené bolo vyučovanie náboženstva. Po nápadoch proti konfessionálnym školám nasledovaly boje proti kongregáciám. Všetky noviny budapešťanske — rozu-

mie sa krom katolíckych — písaly proti kongregáciám a rozžirovaly o nich najhnusnejšie cigáňstva. Skrývajúc sa, ako potkany v kanáloch v potajomných, s hlúpymi a smiešnymi ceremoniami spojených shromaždeniach, s urazením vlastných štatútov ohlasovať destruktívne, zkazonosné zásady, držia za vec dovolenú — schádzaf sa ale ku spoločnej modlitbe alebo ku slyšaniu kresťanských náuk — za vec štátu nebezpečnú považujú velactení židovskí novinári a bratia slobodní murári.

S jedením dostali tým väčší apetít. Začali so sekularizáciou, za tým chceli *zrušiť fidei komisse*, včul ale už *išli deliť pozemky veľkostatkárov*. Divná vec je ale, že pri sekularizácii spomínali vždy len majetky katolíckej cirkvi, o majetkoch luteránov, kalvínov, srbov a nespojených grékov ani slova nepísali židovskí novinári a bratia slobodní murári.

Pri delení pozemkov veľkostatkárov kolú ich v oči tiež len majetky rodín: Pallavicini, Wenckheim, Csekonics, latifundia, rozsiahle majetky Hatvani-Deutschov, Schossbergerov, Gutmannov nespomínajú bratia slobodní murári a židovskí novinári. Nerobia im hlavy bóľu hrozné subvencie, (Hatvani-Deutchom nedávno 450 tisíc kor subvencie odhlasovala priemyselná rada), ktoré z halierov ubohého ľudu dostávajú chudobní miliónári, ktorých majetok len behom niekoľko rokov tak obrovsky poriastol.

Nie! Velactení páni brati slobodní murári a židovskí novinári, ďalej to už nemôže tak ísť, odvrátime sa od doterajšieho systému našej obrany a včul už my sami budeme napádať. Neľakáme sa toho, že nás je menej, bo my bojujeme za kresťanské tradície tisícročieho Uhorska a za ľud kresťanský a boj náš je spravodlivý, toho dôkazom sú udalosti posledných týždňov. *Nech ale už raz otvorí oči aj ti, ktorých povinnosťou je to v prvom rade, bo i oni len tak sa môžu udržať, keď prosperuje náš pospolitý ľud, ktorý je krv z našej krve.* Sdružujme sa preto a nepriateľov našich nemáme sá čo báť v tom okamžení, keď uvidia, že sa im rozhodne oproti staváme, bo oni neni sú zmužili, lež bezočiví.

A keď napádaním našim vohnali sme ich do ich tmavých dier a odhalili sme ich sprisahania, vtedy snád onedlho svitnuť nám môže vzkriesenie a my opravde povedať môžeme: vstali

sme z mrtvých, bo nepriatelia naši porazení ležia v prachu a vyplnili sa znovu slova Písma svätého: «*A brány pekelné nepremôžu nás*».

Naša chluba.

Milý čitateľu, bol si už v Budapešti? Ako by nie. Alebo aspoň počul si, jak krásne mesto je Budapešť. Och áno, je to krásne a utešené mesto. Jestli sa chceš kochať v panoráme Budapešte, choď k Matejovmu chrámu a pohliadni ztadiaľ na hlavné mesto. Koľko cudzincov a návštevoateľov obzrelo si hlavné mesto z budinskej strany, každý obdivoval výhľad tento a poznamenal, že takýchto utešených miest malo je na širom svete. A je to skutočne pravda. Aj sa chľubíme s našim hlavným mestom. Ono je centrom vedy, umelstva, priemyslu, obchodu. Lenže žiaľbohu Budapešť nenie uhorské mesto. Nemci, Francúzi, Taliani, Angličani, Rusi majú svoje národné mesto, uhorská krajina ale nemá, lebo Budapešť je viacej židovské, ako uhorské mesto.

Vedeli sme to aj posiaľ, lež pochybovali sme o tom. Jako ale poslanec Géza Polónyi odhalil závoj tejto pochybnosti, dozvedeli sme sa, že Budapešť je židovské mesto. Nie preto, že by ho židáci vo väčšine obývali, lež preto, lebo kapitál a administráciu mesta v rukách majú židáci.

Budapešť má vyše osemkráťstotísíc obyvateľov, medzi nimi dvestotísíc je židov. Množia sa oni nielen kroz prirodzené plodenie, lež kroz dostahovanie. Do Budapešti vandrujú každoročne tisíce poľských, ruských a rumunských židov. Ich súkmenovci vezmú ich tam pod ochranu a postarajú sa, aby čím skor stali sa voličmi. Sú v Budapešti námestia, ktoré volia len židovských mestských výborníkov a krajinských poslancov. Ba keby daktoré námestia nežiadaly poslancov vyvolených z radu jednotlivých ministerstiev, hlavné mesto Budapešť malo by desať krajinských vyslancov židovských. Väčšinu voličov tvoria židáci, bo obchod, priemysel, banky, kapitále a domy nachodia sa v ich rukách. Polovica — ba s náhradnými členami väčšina — municipalných výborníkov pozostáva zo židov. Väčšina virilistov pozostáva tiež zo židov a tak na mestskom dome rozkazujú židáci. Po tomto

nečudujme sa, že v Budapešti aj mravy sú so židovčené. Následkom toho Budapešť je stredišťom a pelešou švindlerov, lúpežníkov a zbojníkov. Je to opravdový moderný Babylon, kde orgie stvára najhnusnejšia nemravnosť. Židovstvo kupči so všetkým a stará sa o rôzne prostriedky, aby mohlo obierať kresťanské občentstvo. V Budapešti za peniaze všetko je k dostaniu. Nad Budapešťou panujú židáci a majú starosť o to, aby si vládu a moc túto na veky podržali. Ani sa neobavajú, že vladárenie nad hlavným mestom dakedy utratia. Zabezpečili sa a posila jednostajne dochodí im z Ruska. Môžeme teda so všetkým právom povedať, že je to len zemepisný pochop a bľudny názov že Budapešť je uhorské mesto.

Po odhalení poslanca Gézu Polónyiho na to nech nikto ani nemyslí. Pravdu majú Viedeňčania, keď o krásnom hlavnom meste Uhorska posmešne hovoria, že je to *Judapešť*.

Ondrej Hladký.

Súdobné pojednávanie proti kňazom čacanského okresu v Trenčine.

(Pokračovanie.)

V pokračovaní súdobného pojednávania proti katolíckym kňazom čacanského okresu v Trenčine nasledujúci svedok bol Ján *Hancsin*, r. k., starobystricky obecný rychtár, korunný svedok obžaloby.

Predseda: Vy ste teda pán rychtár zo Starrej Bystrice?

Svedok (kývne hlavou a zamrmle): Hm!

— Teda, pán rychtár, pamätáte sa vy na to, že pred voľbou by bol pán farár a pán kaplán v kostole tak kázal, aby ľudia na ľudovú stranu hlasovali, lebo že ináče zatvoría kostoly a bude tak ako vo Francúzsku?

Svedok stojí; tvár červená, plná, naliata; oči vytreštené, hľadí neistým zrakom, nehýbe sa, stojí ako stĺp — a mlčí.

Predseda sa mu prihovára, opakuje otázku dvakrát-trikrát, *Hancsin* stojí, hľadí a mlčí; v súdobnej sieni nastane trápne ticho. Oči všetkých prítomných obrátené sú na *Hancsina*; konečne na mnohé dotazy otvorí hubu a s nevoľou povie:

— Dačo som slyšal a dačo nie.

Na toto zdvihol sa všeobecný smiech; z reči, chovania sa a povahy Hancsina bolo javne vídať, že má hodne pod čapicou, že trochu hlbjej nazrel do pohára v nádeji dobrého diurna za jeho príchod do Trenčína.

— Povedal to, že tak bude jako vo Francúzsku? — pýtal sa predseda.

Svedok zas mlčí.

— Povedal to na kazateľnici?

Svedok (vyrúti): Áno.

Predseda: Nuž ale kedy to povedal, lebo váš priateľ Hancsinszky svedčil, že to bolo na vianoce? Nuž, to hádam, nebolo inokedy, jako pred voľbou. Ale teda dôkladne neviete, kedy to holo?

— Nevieť keď sa nepamätám.

— Čože to bolo, pán rychtár, keď ste sa vy vyhrážal pánu farárovi, že dačo znáte do neho a keby ste chcel, že by ste mu vedel zakúriť? Čo viete o ňom?

— To bolo to, že pán farár na ceste povedal: že tí liberanti idú Krista zapredať, tak že som ja pred farou ani nemohol chodiť,

Predseda: A to v tom kostole jako bolo?

— To nebolo tak; to len tak z ďaleka bolo povedané, že tak bude jako aj vo Francúzsku, keď takého ablegáta zvolia; ale tomu nerozumeli všetci, to len tí múdrejší rozumeli, jako aj ja.

— Chodili pánkovia aj ku voličom?

— Pán farár aj u mňa bol, ale ja som hlasoval na Léwayho.

— A čo vám vyprával pán farár?

— Nahováral ma, aby som s nimi držal.

— Ale čo vám povedal? Nehrozil sa vám?

— Ja si nedám hroziť. Len to mi povedal, aby som s nim držal; ani na koledu ku mne neprišli. (Koleda sa odbavovala 9 mesiacov po volbe. Red.)

Fiškus: Kto boli liberáli v Starej Bystrici?

— Moc nás bolo, tí múdrejší všetci. (Všeobecný smiech).

Fiškus: Aj tých ostatných liberantov vynechali z koledy?

— Nie, len mňa a Hancsinszkyho.

— Bol pred voľbou svet pobúrený?

— Veru bol; keby tam nebolo vojsko bývalo, bola by mohla aj bitka byť. (Officir vo-

jenský, ktorého laufšritom s jednou kompaniou do bystrickej doliny páni liberáli bez všetkej oprávnenej príčiny poslali, vyslovil sa: «Ja som sa nazdával, že tu najdem celú vojnu a ľudí pozabíjaných, s toľkým strachom ma sem poslali a tu je tak ticho, tak spokojne všetko, že nás tu veru nebolo treba.» Red.)

Obranca (ku svedkovi): Mal ste vy súd s pánom farárom?

— My sme s pánom farárom kmotrovia.

— Ale odpovedajte mi na to, čo som sa vás pýtal!

— Ja im nebudem odpovedať — rieknuť Hancsin a nadul sa hnevom ako moriak na dvore a rozlobeným zrakom gánil na obrancu, ktorému vôbec každú odpoveď odoprel, tak že sám predseda mu bol nútený klásť otázky ďalšej obrany.

Predsedovi odpovedal, že mal súd pred krátkym časom s farárom, ktorý ho pre grobianstvo na urbariálnom zasadnutí vykonané, žaloval, prečo sa aj na farára náramne zlobí.

Gyuriss, obranca: Vy hovoríte, pán farár prišiel k vám, vy ste pred voľbou nechodil do fary?

— Áno, chodil som, ale len vtedy, keď ma volali.

Gyuriss a Zaskvara do očí povedali Hancsinovi, že bez všetkého volania, sám od seba chodil pred voľbou do fary, ba aj politické chýry donášal tam.

Svedok sa kláti neurčito, na čo obranca upozornil súdnu stolicu, že svedok Hancsin je opitý.

Predseda: To čo ste svedčil o pánu farárovi, že na kazateľnici povedal, kedy to bolo, pred voľbou alebo po voľbe? A či ste to vy len sám rozumel, ľud ale tomu nerozumel?

— Pred voľbou.

Farár *Szvitek* pýtal sa svedka: Kedy to bolo že som ja vám povedal: vy liberáli idete zapredať Krista? — Pred voľbou a či po voľbe?

Hancsin: Po voľbe!

Kaplán *Zaskvara* pýta sa svedka: Viete vy o mne, že som ja kedykoľvek dačo v kostole o volbe prerieknu, jako to o mne obžaloba tvrdí?

— O nich ja nič neviem.

Obranca: Jako to povedal pán farár v ko-

stole, jakými slovami? Lebo tak svedčíte, že ste tomu len vy, jako múdrejší rozumel a druhí ľudia nie; teda by ste sa mal aj na tie slová pamätať. Jako ste si to zamerkoval?

Svedok zas dlhý čas neodpovedá; keď ho aj predseda ku odpovedi núti, nahnevane a nadržlivo vybuchne:

— Ja viacej ueviem; však to máte napísané v protokole.

Na mnohé nové nútenie, že odpovedať je povinný, svedok váha, krúti raz o kostole, zase o Francúzku, zas o tom, že mu farár nadával blboce, ale určitú odpoveď dať nevie.

Potom z očí do očí postaví s Hancsinom Kutlika, starobystrického postenfirera žandara, ktorý mu do očí povedal, že keď pred farou spolu išli, Hancsin a Kutlík, pán farár žiadne nádavky a žiadne špatné slova proti nemu neuzíval.

Dávid *Holczman*, starobystrický kupec, krčmár žid svedčí, že o tom nič nevie, čo kat. kňazia v kostole kázali, ani o tom, že by boli ľud huckali.

— Hancsin rychtár mi štyri dni pred voľbou rieknul — povedal ďalej — že prinde taký čas, že také povie o kňazoch, od čoho uvidia čo bude s nimi; čo to ale o nich vie, to mi nepovedal.

Hancsina aj s *Holczmanom* z očí do očí postavili a znovu sa ho pýtali čo vie o kňazoch keď to aj *Holczmanovi* spomínal, aby to otvorene povedal. Hancsin zas trepeal dve na tri, o Francúzskej, o choďbe pred farou, o hneve farárovom, ale určitú odpoveď nedáva. Konečne na mnohé nútenie vyrukoval s tým, že to on o tej kázni rozumel, ktorú nikto nepochopil len on, a len on vedel o tom, že je to zakázané.

Fiškus (ku *Holczmanovi*): Rychtár Hancsin je spoľahlivý človek?

— Áno.

— A Hancsinszky, sirotský aký je človek?

— Poriadny človek, ale chudobný diabol (*Armer Teufel*).

— Neviete o ňom dajaký priestupok, krádež, zpreneverenie?

— Nie.

Obranca predloží súdnej stolici prosbu, aby rychtára Hancsina ku prísaha nepripustili, po-

neváč sa jeho svedectvo vo viacerých bodoch bezzákladným dokázalo, po druhé ale ešte jedon vypočuť sa majúci svedok podvráti jeho svedectvo.

Súdna stolica Hancsina ku prísaha pripustila.

Po vypočutí rychtára Hancsina a všetkých ostatných staro- a novobystrických svedkov, klín všetkým prítomným zvláštne to bilo do hlavy, že Hancsin, ktorý dľa svojho udania, za to, že na *Lévayho* hlasoval, je múdrejší, než ostatní Starobystričania, len sám jediný sa našiel, ktorý počul svojho farára o voľbe kazať v kostole a žiadon iný to nepočul, bárs celá farnosť, aj ostatní svedkovia boli vždy v kostole prítomní, ba ani sám pán farár o tejto kázni nič nevie, bo na kazateľne len slovo božie hlása a nie kortešské figle o voľbách. Snáď na tej kázni v chráme práve tak mal liznuté pardecíkov, jako na pojednávaní, driemal a snilo sa mu a sen sa mu zdal za skutočnosť a zo sna svedčil bajky. A prečo práve jedon jediný Hancsin, bárs je aj najmúdrejší v celej obci, ktorý dokázanou nenávisťou a zlobou dýcha proti farárovi a verejne ho tupil, uponižoval, sa vie rozpamätať na slová kázne a iný prítomný nie? Nemá to dajakú súvislosť s tou hrozbou Hancsina, v ktorej sa vyslovil: «však ja farárovi podkúrim?» Dakomu chceť podkúriť: ešte neznamená pravdu. Rychtár Hancsin sa hnevá na farára a stal sa jediným obťažujúcim svedkom proti farárovi. Hancsinszky, sirotský, hnevá sa na kaplána a stal sa jediným obťažujúcim svedkom proti kaplánovi. Či to neni čudné! Sto ľudí, tisíc ľudí nič nečulo, o ničom nevie, celá obec nemá známosti o tom, v čom dvoch nevinných kňazov žalujú, len práve takí dvaja svedkovia, ktorí sa na nich hnevajú.

Ale aj pán starobystrický sirotský nebude si viacej žiadať takého pojednávania, jako bolo to trenčianske, bo v takom križovom ohni, do akého vtiahli ho nasledujúci svedok: *Magdalena Simáček-Budos*, dvaja obrancovia a pán obžalovaný, ešte nikdy nebol, tak že nevedel či je chlap a či baba a neznal kam z konopí, krútil až sa vykručil tak, že mu kráľovská sedria ani prisaha nedala s tým odôvodnením: 1. ponevác svedectvo jeho je váhavé a neisté; 2. ponevác nepriateľského ducha preukazal proti obžalovanému aj na pojednávaní a 3. preto, lebo dvoma

hodnovernými svedkami sa dokázalo, že v podstatnej čiastke svojho svedectva nepravdu hovoril.

(Pokračovanie nasleduje.)

Z Katolíckej Ludovej Jednoty.

Horliví katolíci veľkej obce Békéscsaba utvorili Katolícku Ludovú Jednotu vo veľkom shromaždení 17. apríla vydržiavanom.

Shromaždenie peknou rečou zahájil horlivý miestny farár Ondrej *Nemes*. Ciele, úlohy a potrebnosť Katolíckej Ludovej Jednoty v zaujímavých prednáškach vysvetlovali: Michal *Török*, redaktor novín «Alkotmány» ako zastupiteľ strediska a horliví kapláni: Karol *Hermann* a Michal *Gahér*. Za miestneho správcu vyvolený bol kaplán Michal *Gahér*. Vodcovia skupenín sú: Štefan Ančin, Ján Bartolák, Pavel Bartilo, Ján Buča, Ondrej Ďurečka, ml. Ján Holec, Jakub Kozák, Ján Kružic, Georg Korcsok, Adam Laurinec, Štefan Laurinec, Štefan Petrovsky, Adam Sás, Georg Tóth, Michal Tóth, Pavel Vicián, Georg Vorár.

Že jak pekne sa tu šíri Katolícka Jednota, vysvitá z toho, že vlni bolo tu 42 údov, teraz ale je ich už 340, ktorý počet porastie, bo údovia teraz sa zapisujú.

Shromaždenie telegrafične pozdravilo predsedu Katolíckej Ludovej Jednoty Štefana *Rakovszkyho*, tak tiež Štefana *Hallera*, Karola *Huszára* a Geyzu *Polónyho*, krajinských vyslancov, ktorí v krajinskom sneme tak zmužile bojujú proti slobodným murárom.

Sekularizácia — lúpež!

Slobodní murári a socialdemokrati vzali do svojho programu sekularizáciu katolíckeho cirkevného majetku. Šťastného-nešťastného tým za nos vedú, že len takto možno krajinu do rozkvetu uviesť a zrušiť nerovnakosť majetkovú. V zahalení lúpežníckych tužieb, vo vymýšľaní všeliakého prekrúcaného mudrovania sú vynálezaví. S týmto stíha závoj nový leták, ktorý na 32 stranách dôkladne vykazuje pôvod a povolanie cirkevného majetku, tajné úmysle sekularizačných rytierov, nesmiernu škodu, ktorá pochodí pre katolíkov z olúpenia cirkvi o majetky.

V každom ohlade výtečný leták Katolícka Ludová Jednota na požiadanie každému členovi *zdarma* pošle, za to ale z uznalivosti prosí vynahradenie poštových a manipulačných trov zaslaním nasledovných obnosov:

za	1 kus	---	---	---	5 halierov
«	5 kusov	---	---	---	10 «
«	10—20 «	---	---	---	30 «
«	20—50 «	---	---	---	40 «
«	50—100 «	---	---	---	100 «
	a za každých ďalších 100 kusov				1 korunu.

S objednaním treba sa ponáhliť, lebo zásoba letákov sa chytro minie.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Gazdovanie slobodných murárov vo Francúzsku.

Slobodní murári keď vo Francúzsku olúpili katolícku cirkev o jej majetky a premrhali ich dali sa do štátnych peňazí.

Defraudácie, klamstvá a šudierstva vysokých a nižších úradníkov sú vo Francúzsku na dennom poriadku.

Vysvitá to i z toho, že najnovšie vyšetrujúci sudca v Paríži dal zatknúť triedneho náčelníka zahraničného ministra *Hamona*, lebo defraudoval obrovskú summu. Súčasne dal zatknúť aj umeleckého staviteľa ministerstva *Chedanného*, ktorého majú v podozrení, že je spoluvinníkom *Hamona*. *Chedanné* je dôstojníkom rádu čestnej legie a je známy čo veľký boháč. Vyšetrujúci sudca za štyri hodiny vypočúval *Chedanného*, zvlášte o istých nástenných kobercoch, o ktorých je v účtoch napísané, že stály 30.000 frankov, kdežto podujimateľ podal účet len na 17.000 frankov a aj takto dostal len 8000 frankov.

Mimo toho aj maliar *Dombez* obžaloval *Chedanného*, lebo ho údajne oškodil o 10.000 frankov. Aj to na zlú stránku pripisujú *Chedannému*, že v decembri minulého roku *Hamonovi* požičal 200.000 frankov na zaokrytie v pokladnici chybujúcej summy. *Chedanné* sa proti rozličným upodozrievaniam energicky ohradzuje. Že kolkú summu defraudoval *Hamon*, posiaľ

neustálili. Chybuje 2 milliony frankov hotových peňazi. V záležitosti v cudzozemsku spáchaných klamstiev ešte len napozatým zavedú vyšetovanie.

Zajímavé podrobnosti oznamujú z Carihradu o minulosti *Maimona*, ktorý predával z fancúzskeho zahraničného ministerstva ukradnuté úradné listiny. Maimom po dokončení svojich štúdií obdržal titul profesora a za niekoľko rokov účinkoval čo svetský missionar. Roku 1878. ukradol celý majetok bagdadskej missie a ušiel. Roku 1885. išiel do Carihradu, kde bol kupcom s kobercami, písal romány, bol tajným agentom, peňažným agentom, referentom viacerých cudzozemských časopisov a špionom ex-sultána Abdula Hamida. Žil vo veľkom prepýche a za viac rokov písal tajnú históriu sultánovej paloty a keď jedna čiastka histórie už bola napísaná obľah zanesol sultánovi, ktorému povedal, že v Paríži onedlho vyjde jedna kniha o takých škandáloch, ktorých dejiskom je palota sultána. Abdul Hamid sa zpočiatku veľmi nalakal, ale čoskoro nahliadol, že tu môže byť reč len o zdieračstve. Že vtedy Maimon ostal pri živote, to len tomu môže ďakovať, že nanáhle zmizol z Carihradu.

Francúzskym slobodným murárom na vlas podobní sú i slobodní murári Uhorska.

Zpálenčená krajina.

Viete drahí bratia koľko osohu má uhorská krajina z pálenky? Dvesto millionov korún. Chudobný človek ani predstaví si nevie, koľko je to peňazi, ačpráve ich naskladá chudoba, veď ona pije pálenku. A čím viac sa mine tejto besnice, tým väčší je osoh pre tých čo ju predávajú. Tým veselší je pán financminister a tým viac môže vláda posielat do Viedne na válečné ciele.

Áno, pálenka viac osohu donáša krajine, ako pozemky, železnice, bane a iné podniky dovedna. Pálenka tri razy toľko donáša do štátnej pokladnice, ako pozemková daň a tak keby u nás ľud pálenku nepil, ubudlo by 200 millionov korún dôchodku a krajina urobila by bankrot. Nebolo by zkaže platíť ministrov, főkispánov, ablegátov, sudcov, notárov, vojenských dôstojníkov a nemali by zkaže fahat penzie tí

vladni korteši, krorým to tak dobre padne, že na starosť naplnat si môžu bruško, ačpráve v celom ich živote nič nerobili.

Tak veru, pálenka udržuje krajinu. Čím viac páleníc je a krčiem, tým viac peňazi valí sa do štátnej pokladnice. Čím viac opilcov, tým väčšia radosť u financministra, lebo vtedy siaha na povýšenie platov «usilovných» a «ľud milujúcich» úradských a je z čoho nasýtiť vojenského molocha.

— Pite teda čím viac — povedajú liberáli. Nech teče potokami pálenka, aby štát bankrot nezrobil. To nič, že tisíce ľudu otrávi sa pálenkou. To nič, že iné tisíce o majetok prídu, štát potrebuje milliony a dostane ich z pálenky. Heslom pracovnej strany je: «Stavajte teda čím viac páleníc. Otvárajte čím viac krčiem, aby sa vyjasnila tvár nášho financministra a aby sme mali z čoho platíť na válečné ciele. Z čoho že by stavali válečné parolode? Z čoho že by zapopatrili nové kanóny, keby pálenky nebolo? Aké šťastie je to pre krajinu, že náš ľud tak dychtíve pije pálenku! Keby nepil, keby ostal miernym a triezlivým, bolo by beda krajine, beda nášmu financministrom. Svraštila by sa jeho tvár a to by riekol jeho druhom ministrom: «Bračekovci, nepýtajte odomňa na krajinské potreby, lebo ľud pospolitý prestal piť pálenku. To, čo som sinkassoval, dať musím pánom vojakom.»

Áno, to by sa stalo, keby ľud prestal piť pálenku. To by bola veľká ztrata pre vládu (židov ani nespomínam, ačpráve tí väčší osoh majú z pálenky ako krajina). No, stalo by sa aj iné. Vláda nedostala by väčšiny do snemu. Veru tak. Pálenka dopomôže vláde v každej dobe k väčšine. Naša vláda založená je na pálenčených sudoch. Počas kortešačiek celá krajina obratí sa na ohromnú krčmu, v ktorej voličia do vôle môžu slopať zdarma, za vládne peniaze. Pálenka dá voličom toho presvedčenia že iba liberalizmus je spása krajiny uhorskej. Pálenka dá odvahy, smelosti vôle a nadšenosti pánom voličom, ktorí tak hlasujú na vládneho kandidáta, ako čo by od toho záviselo šťastie, blaho a večnosť celého krajinského obyvateľstva. A za pálenku kúpená a vyvolená väčšina tým sa vďačí voličom za ich lásku, že povýši akcis pálenky.

Hja, takto si pomáha náš finanční minister. Každý žobre od neho čím väčší plat, najmä vojsko nalieha naň. Čo má robiť neborák v tejto súre? «Svätá pálenka, smiluj sa nadomnou» vzdychne a pominú jeho ťažké chvíle a vznikne radosť na strane liberálnej darobnej práce.

POLITICKE CHYRY.

Čo nového v politike?

Nový vojenský trestný zákonník, ktorý by mal byť do života uvedený v Uhorsko-Rakúsku zaujme teraz všetky kruhy politickej. Je to ten tvrdý orech, na ktorom ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry zaiste vylomí alebo vyštrbí si zuby. Cieľom riešenia tejto tak pre Uhorsko ako aj pre Rakúsko háklivej otázky uhorský ministerpredseda jednotajne cestuje do Viedne ku rakúskemu ministerpredsedovi Bienerthovi a ku spoločnému ministrovi Schönaichovi. Cesty a porady uhorského ministerpredsedu sú posiaľ bez všetkého výsledku. V nedeľu 23. apríla oba ministerpredsedovia na spoločnom výsluchu boli u jeho veličenstva kráľa, pretože sa ale vo viacerých zásadných otázkach dohodnúť nevedeli v záležitosti nového vojenského trestného zákonníka na rozkaz jeho veličenstva musia sa ďalej radíť. Prítomne ncni na to výhladov, že by rakúska alebo uhorská vláda odstúpil musela. Jestli ale vo veľavážnej otázke nového vojenského trestného zákonníka Khuen a Bienerth dohodnutie nedocielia, jeden alebo druhý musí odstúpiť a dľa starého zvyku je to vždy uhorský ministerpredseda, ktorý voľky-nevoľky rozlúčiť sa musí s jeho červeným ministerským kreslom. S tým spolu odzvonili by aj politickej strane liberálnej darobnej práce.

Rozprestretie oslobodenia od školského poplatku.

Minister náboženstva a verejnej výučby v záležitosti rozprestretia výhody oslobodenia od školského poplatku vydal dôležité nariadenie. Výhodu oslobodenia od školského poplatku po-

žívaly dosiaľ diatky profesorov a učiteľov chodiace do štátnych stredných, vyšších dievčenských a vyšších obchodných škôl. Dľa nového nariadenia ministersterského výhoda oslobodenia od školského poplatku rozprestrená je i na diatky všetkých štátnych vymenovaných a pensionovaných úradníkov, nižších úradníkov a sluhov patriacich pod ministerstvo náboženstva a verejnej výučby.

Socialdemokrati a Justhovci v jednom tábore.

V žalostnom kongresse socialdemokratov cez veľkonočné sviatky vydržiavanom, židovský vodca zaslepených robotníkov a predseda pomocnej kassy robotníckej Garbai, predostrel návrh, aby socialdemokrati spojili sa s Justhovou stranou. Červení s oduševnenosťou prijali tento návrh a s nie menším oduševnením v porade 24. apríla prijala ho i Justhová strana. Aké vreco, taká záplata — povedajú na to ľudia. Najzanimavejšie je ale pri tejto veci je, že červených socialdemokratov a strakavých rytierov samostatnej banky Justhovej strany, sosobášil — Kristóffy.

Prísaha slobodných murárov.

Keď daakého zúfaleho nešťastného prijmu medzi slobodných murárov, v prítomnosti početných členov, ako oni hovoria, bratov, složiť musí nasledujúcu prisahu:

«*Slubujem a prisahám* na Veľkého Staviteľského Majstra Všemíru, že nikdy neprezradím tajemstvá, znaky, rukopodania, tajné slova, nauky a obyčaje slobodných murárov. Slubujem a prisahám, že ani perom, ani znakom ani tlačivom neprezradím, čo posiaľ sverili mi dôverne a čo sa napozatým dozviem. Jestli túto moju prisahu nezadržím, bratia moji (slobodní murári) nech ma pokutujú nasledovne:

nech mi žeravým železom spália ústa,
nech mi odrežú ruku,
nech mi vytrhnú jazyk,
nech mi prerežú hrtán, a konečne pri najbližšej lóžnej práci z príležitosti prijatia nového brata nech ma obesia v lóži na potupu za moju nevernosť a k odstrašeniu druhých;

potom nech ma zpália a popol môj nech

roztrúsia po celom svete, aby ani stopy neostalo po mojej zrade. Tak mi pomáhaj Veľký Staviteľ Majster Všehomíru.»

Hľa, táto hrozná prísaha viaže pyšných hrdinov slobodnomurárskych. Takouto prísahou viazaní vynášajú uzavretia, aby školy boli zpo-hančené, kráľovia trónov pozbavení, mnišky a reholníci zamordovaní, cirkev katolícka aby zo všetkých majetkov bola olúpená a katolícki kňazi aby pozbavení boli každého občianskeho práva. Týmto uzavretiam ale podrobiť sa musí každý, kto raz vstúpil medzi slobodných murárov.

Zo snemovne

Snemovňa krajinských vyslancov po veľkonočných prázdninách prvé zasadnutie vydržia-vala 25. apríla. V tomto zasadnutí začali po jednávať zákonný návrh o predĺžení indemnity. a po krátkej debatte prijali ho vo všeobecnosti a v podrobnostiach. Stanovisko kresťanskej ľudovej strany v odôvodnenej reči predniesol kra-jinský vyslanec Georg Szmrecsányi a vyslovil sa, že v svojom mene a v mene kresťanskej ľudovej strany návrh o predĺžení indemnity ne-prijíma.

Vyzval spolu ministerpredsedu, prečo ne-odpovedá na otázku odhalenia slobodných mu-rárov. Ministerpredseda Khuen-Héderváry odpo-vedal hneď, lež v takom smysle, že z toho dá sa zakladať na to, že i sám ministerpredseda je slobodný murár. Po tomto snem pokračuje v pojednávaniach štátneho rozpočtu.

BESEDNICA.

Malý emigrant.

Do ruky vezme vandrovničku palicu a v bielej košielke, bosý, s bledou tvárou chystá sa pohnúť do neznámej čiastky sveta. Najviac razy sa zrekne celá armáda takýchto malých emigrantov a na raz pohne sa na cestu, ľahko, jako jedon húf sfahujúcich sa la-stovičiek.

Ku zamedzeniu tohoto vysťahovania marne rečnia pekne v snemovni; marne odoprú cestovné passy v ministerstve vnútra; marne postaví slúžny žandárov na kraj cesty. Hrozne špatní agenti, šarlach, osýpky, difteritis vkradnú sa cez klúčovú dierku, cez steny a a malého emigranta vyrvú zpomedzi spoluhráčov a vysadia ho na modrý koč, ktorý sa pohne s ním na tú dlhú cestu, na jež konci sú — tmavý hrob a hviezdy.

Kone háklivo držia s jasnomodrou pernostou kyt-kou ozdobené svoje hlavy: zľahka dvíhajú svoje nohy, nemusia sa presiliť v fahaní koča, veď farcha malého emigranta sotva je väčšia, jako toho ohromného venca ktorý na jeho truhle spočíva.

Pri prvej štácii konečne sa rozlúčia príbuzní a známami od malého vandrovného a navratia sa domov. Tu doma potom podelia sa s jeho majetočkom pokrevní a jeho nápadníci.

Obrázkové jeho knižky zdedí mladšia sestra Aranka, koňa s kolísačkou a s bičom mladší brat Štefko. Deti veľmi sú spokojné s týmto jarmokom a zo začiatku aj radosť sa vkradne do ich srdca nad tým, že Béla doma nechal svoje hračky. Ale čo aj prišlo do rozumu tomu chlapcovi?

— Ozaj, kde odcestoval Béla a kedy prinde on nazpät?

Rad by sa bol opýtal matky, ale ku tej včul neni možno vojsť. Ani služka Žofia nechce povedať, len jed-nostajne oči si utiera. Deti sa spolu stisnu a dotedy hádajú tajnosť Bélovho odcestovania, až naraz pustia sa do plaču a fňukajú, dujú sa požadujú, aby malý ich starší brat prišiel domov. Oni ho potrebujú pri hre. Včul už citia že im chýbuje a veľmi sa rozhoršia poprvé nad tým, že neni doma, podruhé, že keď Béla odcestoval, ich tu doma nechali, Toto ale nijako neni po spravodlivosti.

Zlostne plačúc, vzdorovito odmietnu Žofjiné potešovanie, ba ani na jej hrozenie sa nič nedajú a ticho sa uplačú do sna. V noci nepokojne spia, ustavične sa hádžu a kde z jednej, kde z druhej postielky zneje zpoly úzkostlivé, zpoly výskajúce volanie:

— Bela, Bela... pod sem Bélíno.

Rano vstanúc, Štefkovi oči v prvom rade na koňa sa kradnú. Včerajší ľahký oblak sa vytiahol z detin-ského srdca jeho a beží do kúta, kde osíralý koník prevrátený leží. Štefko postaví koňa, do ruky vezme bič vyšine sa do sedla a hip-hop, jazdí do Bergengácie alebo aj od toho ďalej.

Kedy-vtedy však postojí, a nový gazda presedne poziera na zadok:

— Jaj, keby včul prišiel dnuhá Béla a chytiac ma za šticu na zem ma strhnul? — Lebo takto zvyknul robiť, keď ho dolapil, že na jeho koňa sadnul.

Aj Aranka tak naleza, že večera bola veľmi nespra-vodlivá ku obrázkovým knižkam. Veď tieto sú utešený majetok. A ľahko zapaliace sa jej srdce, pohlo sa s pritulnou láskou ku pekným domečkom, pestrým vtá-

kom, ľudné tváre robiacemu Paprika Javčimu a tak cíti, ani by sa nevedela viac rozlúčiť s nimi.

Rýchlo bledne rozpomienka na malého emigranta v malej izbe; s mäkkých srdce kamarátov rýchlo zmiznú staré obrazy a nové sa vtisnú do nich.

Avšak v bočnej izbe tak ľahko nezmiznú. Ktosi sa tam utiahne do jedného kúta a počím jej ruky na jakkejší práci babrú, jej myšlienky bezprestania po tom jednom mesiaci chodia, ktorý sa započal s chorobou malučkého a s jeho smrťou sa dokončil.

Sto, tisíckrát si predstaví podrobnosti choroby, — Smutno prebdené rána, zúfalé noci, ticho zalesklú sa nádej, ktorá jeden raz neočakávane v podobe jedného úsmevu zjavila sa na ustach malého ckorého. Ale rýchlo zmizla nádej a včul, jako toľkokrát sa jej prísniujú úžasné dni a s jakousi smutnou energiou hľadá to, čo sa stalo, ale by nebolo bývalo slobodno a čo sa nestalo, ale by sa bolo malo stať. A vždy vidí tam od bdenia a ziaľu zvädnutá jeho postava, kde sa chyby udály.

No ale dlhá práca času ani tu neodpočiva jeho pamiatka pomáľy mizne, až keď jeho brato-sestry do školy počínajú chodiť a detská izba je prázdna, vtedy na istý čas zas on zaujme ich miesto pri hračkách. Rodičia včul hustejšie vidia tam zlatovlvasú jeho hlavičku. Jeho bratia-sestry rastú, mocnejú, ale on vždy ostane taký, jaký bol.

Ti sa menia, ich tvár, srdco vezmú nové šaty, len on sa nemení, keď dakedy veľmi zriedka zavíta do rodičovského srdca. Ľahká, detská jeho podoba ľahko dupká v červených črevičkách medzi bratmi-sestrami, ktorí však už ho ani nepoznajú, Malý emigrant stal sa cudzím vo svojej vlasti.

Včul už vždy častej vystáva a len vo veľmi dlhom období sa dostaví a nadmieru nenadále. Tak dojde, jako keď jedon nenadály prúd vetru jedného zlatokrídelného motýľa vžene cez otvorené okno a ten s tichým šuchotom preletí po izbe.

Aranka sa chystá na prvú zábavu. A rýchlo jej príde do rozumu dávno zomrelý starší brat. Môže byť, že cez hrubé karty albumu došiel, a v podobe fotografi a vletel Aranke do hlavičky, ktorá včul s tisíc podivnými myšlienkami je plná. Kým dievča v zrkadle sa obzeralo a jeho myšlienka sem-tam poletovala po všetkých možných a nemožných, známych a neznámych s ktorými na prvej zábave sa stretne v jednom zadanom kútočku objavila sa jej dávno zapomenutá tvárička: malého emigranta.

— Jaj, keďby chudiak Bela žil... a takto ju videl!

No áno, keďby chudiak Bela žil, veľmi hrdo by ju viedol na tú prvú zábavu.

Potom jedného dňa Aranka s vencom na hlave sedela pri jednom stole. Aranka je mladá nevesta. Štefko ale jej družba. Matka mladuchy, hrdo, blažene hľadá na bájočnú mladú nevestu svoju dcéru a jej srdce razom veľmi smäkne. Podivne blažené a bolestné city

metajú sa v ňom; tak sa zdá, jako by čosi rozrývalo v nej dávno uspokojené rozpomienky, dávno odzneté piesne pri koliske a chce vytiecť z nej celá minulosť. Vidí peknú svoju dcéru vo všetkých frázach jej detinského a dievčenského veku a príde jej na um aj malý migrant.

Čas sa mňa. Pri nohách starej matky troje vnučat sa pohráva s veľkým hlukom. Stará matka pletie a kedy-vtedy do reči vpadne:

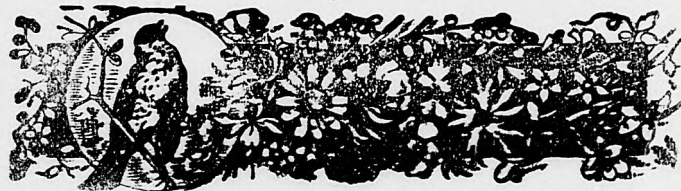
— No-no deti, príde bubo, jesli nebudete ticho!

V nukovia utichnú a predesene pozerajú na dvere. Chvála Bohu neni nič zlého, dvere sa neotvárajú a deti čoskoro vrátia sa ku dennému poriadku nad bubom. (Veď by ho stará mama ani nepustila dnuká, vedia to ony dobre!)

Stará matka ale usmievajúc sa, hľadá na novo započatú hračku detí. Vtedy hľa, naraz naozaj otvorila sa dvere, bez šuchotu kto vstúpi cez ne? Jedon malý blaďej tváre, ustatý vandrovný, bosý, v bielej košielke. Trocha sklúčene postojí vo dveroch, lebo tak sa zdá, nebol na to pripravený, že by malučkých tu našiel a jakoby nad tým rozmýšľal, či nemá zutekať? Ale matka mu kývne, (lebo sa jej zdá, že prichodzí je malý emigrant) a on hbyte beží ku nej, vydrápe sa jej do lóna a od detinskej nevinnosti s večitým leskom obklúčenú svoju hlavičku skloní na jej ňadra. Matka pritiskne ku starému svojmu srdcu to ztratené svoje dieťa, ktoré jako aj ona zatvorí oči na veku, ani viac nepríde na späť. Nikdy, nikdy viac. Vypráva, šepká sa s nim, ukáže mu vnukov, rozpovie ktoré jako volajú a jakí sú milí, avšak preto ani z ďaleka nie tak dobrí, jako on bol. Malý emigrant zdá sa byť veľmi hrdý na túto chválu.

— Stará matka usnula! — rieknu vnukovia, pozrú po sebe a použijúc príležitosť, jako malí sokoli vyletia z izby.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

CHYRNÍK.

Kráľ v Budapešti. Jeho veličenstvo kráľ dňa 2. mája príde do Budapešti, kde za viac týždňov ostane. Kráľ už z príležitosti minulej sessie delegácií vyslovil ten svoj úmysel, že na jar príde do Budapešti, minule ale ministerpredsedovi Khuen Hédervárymu oznámil svoje konečné rozhodnutie, že v máji príde do hlavného mesta Uhorska. Počas pobytu jeho veličenstva v

Budapešti bude viac dvorných slávností. Jeho veličenstvo jako je to už teraz deffinitívne ustálené, v budínskom kráľovskom hrade prijme návštevu srbského kráľa Petra.

Biskupská konferencia. Sbor osvietených pánov biskupov Uhorska v piatok 28. apríla v primacialnom paláci budínskom za predsedníctva kardinála kniežata primása vydržoval konterrenciu, na ktorej prítomni boli i novovymenovaní páni biskupi.

Osvietený pán biskup dr. Medard Kohl udeľovanie sviatosti birmovania po vidieku začne 6. mája.

Nový kanonik. Karol Vince, dekan-farár obce Nagyhind (tekov. st.) vymenovaný je za kanonika slávnej kapitule prešporskej.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* veľkonočnú nedeľu v sídelnom chráme biskupskom pri úplnej assistencii slúžil slávnostnú sv. omšu a sviatočnú kázeň mal praelát kanonik mestský farár Ondrej Kozora. V tohoročnom trefem. obežníku, osvietený pán biskup duchovenstvu svojho biskupstva a všetkým tým, čo pozdravili ho z príležitosti 25-ročného jeho jubilea vyslovuje vŕučne vďaky; vypisuje súbeh na uprázdnené fary: Hajzslin, Jernye a Paloncza; konečne tiež na vedomie dáva duchovenstvu, že osvietení páni biskupi dľa spoločného uzavretia, dovoľujú duchovným kázať v susedných biskupstvách. — Barnabas Tost biskupský obradník, ako predseda spolku katolíckych tovaryšov vo Veľký piatok a v sobotu údom spolku držal nábožné prednášky, po čom nasledovala sv. spoveď a v nedeľu veľkonočnú spoločné sv. prijímanie. — Dľa všeobecnej mienky III. universita postavená má byť v Košiciach. — Mládež spolku katolíckych tovaryšov vo veľkonočnú nedeľu zariadila pekné divadelné predstavenie, ktoré spolku donieslo značného osohu. — Veľmi pekne účinkuje tunajší ženský patronáž pod jehož ochranou nachodí sa 149 ženských; z týchto 40 stoja v službe, 26 ich chodí do fabriky, 5 sú švajdleny. 4 robotnice 3 sklepné dievčence 71 žijú v kruhu rodinnom. Dľa náboženstva 132 sú rím. katolíčky, 14 gréc. katolíčky, 2 sú kalvinského a 1 je evanjelického vierovyznania. Pod ochranou nachodiace sa ženské v nedeľu vyučované bývajú v náboženských, robotníckych a v iných osožných záležitosťach. Ku tomuto patronážu prislúchajú i viaceré ženské spolky, domoveň sv. Jozefa pre opustené deti, a patronáž arrestantov. — Do tunajšej katolíckej mužskej praeparandie zápis ustálený je do 15 júna, do ktorého dňa zadané majú byť i prosby o prijatie.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* Adalbert Zaborovszky tunajší praepošt-farár, 23. apríla slávil svoje meniny, z ktorej príležitosti navštívili ho a blahoželania vyslovili mu vojanské, obecné a mestské vrchnosti, predstavenstva spolkov a duchovenstvo vo veľkom počte. — Osvietený pán biskup grécko-katolícky, skutočný vnútorný tajný radca dr. Ján Vályi osobne účasť bral pri obradoch minule vydržíavaných veľkonočných sviatkov. — Štefan Széman, professor grécko-katolíckeho nábožen-

stva na tunajšom kráľ. gymnáziume katolíckom vyznačený je povýšením platu o 300 korún. — Budovanie tunajšej občanskej školy, ktorú založil osvietený pán biskup grécko-katolícky, onedlho začnú, ku ktorému cieľu minister výučby povolil vyzdvihnutie požičky 70 tisíc korún. — Pred veľkonočnými sviatkami mnohé mliečarky falšovali mlieko vodou, následkom čoho po licaj vyliala 100 litrov zhubeného mlieka a proti hriechom zavedené je trestné pokračovanie. — Ministerstvo orby slúbilo, že ku podpore malých gazdov šárišskej stolice za polovičnú cenu pošle 500 kotných ošípaných, prišlo ich ale len asi 300 a aj z tých na viacej miestach daktoré podochly. — F. Paskovics, prešovský katechéta cez veľkonočný pondelok na pomoci bol farárovi zo Szinye a vo filialke Kajáta odbavoval slávnostné služby božie a držal veľmi peknú a hlboko poučnú kázeň; cez veľkonočné sviatky i Ján Juszkó katechéta z Košíc na pomoci bol farárovi obce Sztankahermány, Jánovi Frimmer, ktorý prítomne spravuje i uprázdnenú faru obce Jernye.

Z biskupstva Spišského. Veľkoveskú faru v Orave dostal terajší správca fary Jan Vojtassák. — Spišskostarovešský farár Jakub Bohinszky, po 45-ročnom kňazskom účinkovaní odobral sa na odpočinok, bývať má v svojom rodnom mestečku v Gňazdoch; za dočasného správcu starovešskej fary vymenovaný je tamojší kaplán Michal Szombati. Súbeh na faru vypísaný je do 25. mája.

Chýry zo Spiša. V meste Gölnicbánya od 8. apríla cez celý týždeň vydržíavané boly sv. missie. — V Littmanove dňa 3. apríla medzi stínaním dreva jeden strom zabil istého Gajdoša. — Bývalý levočský kráľ sudca dr. Štefan Schleining, ktorý len pred krátkom na svoju prosbu do Prešova bol preložený, dňa 14. apríla zastrelil sa tam v úradnej miestnosti, príčina je neznáma. — V Novej Belej a v Žďári kresťanské potravné spolky — žiaľbohu — sa rozpadly. Ľudia boží, zaujmate sa lepšie o konzumy, veď sa tuná jedná o vašu vlastnú kožu! — V Levoči mienia založiť novú banku. — V Starom Šmeksi bude cez leto z 8 údov pozostávajúca žandárska stráž, teraz je tam en 5 žandárov. — V Kacvine náš neohrozený ľudový bojovník Bela Magera, ktorý nám na voľbu proti všetkému úradnému a mravnému nátlaku 107 Kacviňanov priviedol, v lese nohu si zlomil. Bože poteš a uzdrav čím skorej nášho kresťanského hrdinu! — Od veľkej noci máme veľmi pekného a teplého času Roľníci veselo konajú svoje jarné práce.

Dieťa s tromi očami a dvoma nosmi. V Temesvári manželka železničného robotníka Jozefa Kreubera porodila dieťa, ktoré má tri oči a dva nosy. Tretie oko je pod pravým okom a mihá. kdežto pod ľavým okom je jedon malý nos. Dieťa sa vraj dosť dobre cití.

Našiel poklad. Obyvateľ nitrianskej obce Körtvélyes Tomáš Ficzó počas kopania fundamentov domu našiel v zemi 17.000 kusov strieborných peňazí rozličnej veľkosti, ktoré vážia 14 a pol kilogramma. Peniaze

boly razené zväčša za panovania Leopolda I. v rokoch 1661., 1685. a 1695.

Zachránený pltník. V tieto dni z Ružomberku pohli sa pltníci na pltiach dolu Váhom. Jedna plť sa pri Sučanoch roztrhla na dvoje. Na zadnej čiastke sediaci pltník sa zachránil, ale prednú časť plte aj s pltníkom vlny vliekly ďalej a medzi Starým Hradom a Strečnom hodily ju o jedno bradlo, tak že sa celkom rozbila a pltník spadol do vody. Keď to videla tade idúca žandárska stráž pozostávajúca z veliteľa žandárskej posádky Adama Körösligettyho a žandára Jána Vargu, naskutku skočili za pltníkom do rozvodneného Váhu. Topiacemu sa chlapovi podali jednu žrd a tak ho zachránili. Zmeraveného človeka zatiaľ treli v železničnej strážnici, kým neprišiel k sebe.

Ohromné zvony sveta. V Moskve v kostole sv. Ivána Veľkého je jeden zvon, ktorý váži 1000 metrických centov. Veľký zvon kostola sv. Štefana vo Viedni je 354 m. centov ťažký. V Paríži kostol Notre Dame má jeden zvon, ktorého váha obnáša 340 metrických centov.

HOSPODÁRSTVO.

V záujme chovu dobytká.

Keď medzi statkom panuje nákazlivá nemoc, vtedy nariadenia naň zátvor, ktorý trvá za dlhší alebo kratší čas, dľa toho, že jaká je choroba. Že akú škodu majú z toho gazdovia, to tu nepotrebuje vypočítovať, lebo to vie každý gazda.

Od prostriedku minulého leta pre pyskovú a paprčkovú chorobu sotva je takej obce v krajine, ktorá by nebola bývala pod zátvorom, teraz ale na najviac vidiekoch dobytok už vystál chorobu a preto gazdovia na tom majú stáť, aby zátvor bol vyzdvihnutý, aby statok bolo dovolené preháňať z jedného miesta na druhé a aby gazdovia ďalej neboli vystavení škodám, ktoré majú zo zátvoru statku.

Veľká úloha a zodpovednosť padá teraz zvlášte na obecné predstavenstvá, lebo sú zodpovedné za to, aby sa čistenie, desinfikovanie tak previedlo, aby sa nákazlivá choroba zase neobnovila.

Obecné predstavenstvá a gazdovia sú nielen disciplinárne zodpovední za všetko toto, ale dľa

nariadenia ministra vnútra za premeškanie čistenia a desinfikovania maštál pred vyzdvihnutím zátvoru obecné predstavenstvá a gazdovia budú aj trestaní. A tomuto sa ani neni čo diviť, lebo darmo bude čistiť a desinfikovať celá obec, jestli sa len jeden gazda najde, ktorý to zamešká urobiť. Čistenie, desinfikovanie len vtedy má žiaducny výsledok, jestli látku nákazy úplne zničíme. Kto toto zamešká urobiť, na toho čaká citeľná pokuta: môžu ho odsúdiť na zaplatenie 200 korún pokuty.

Otázka čistenia a desinfikovania je teraz na dennom poriadku. Toto je teraz najprednejšou úlohou gazdov, lebo patričná obec len tak bude oslobodená zpod všeobecného krajinského zátvoru, jestli túto povinnosť všetcia gazdovia vyplnia.

Že je v tomto ohľade mnoho práce, to najlepšie vysvitá z toho nariadenia, ktoré ministerstvo orby vydalo zverolekárom, a v ktorom týmto prísne nakladá, aby na nečisté, zanedbané maštale obracali zvláštnu pozornosť. Povinnosťou zverolekárov je, aby dozerali, že či sú maštale čisté a zodpovedajúce, že či je hnojovka z nich odvedená, či sú maštale dostatočne prevetřované a to tým viac, lebo nečistota, špina v maštali je i pre zvieratá, ale aj pre ľudí nebezpečná.

Tu neni reči o čistení na oko, ale sa vyžaduje čistenie dôkladné.

Pri čistení maštál na nasledovné treba pozorovať: z každej maštale, chlieva, ovčínca hnoj treba vyvozit a síce takým záprahom, ktorý ku chorobe neni náchýlný. Vynosený hnoj treba alebo zakopať alebo spáliť; pri vyvázaní hnoja hradské cesty a hlavnejšie ulice treba obchádzať a treba dbať o to, aby sa takýto nakazený hnoj nijako nedostal do takej obce, na takú taňu alebo majer, v ktorých nákazlivej choroby nebolo.

Keď je hnoj už vyvozený, vtedy zem maštale treba pokopať a vyvozit ju. Jestli ale maštaľ má drevom alebo tehlou vyloženú podlahu tak podlahu treba dobre zamiesť a horúcim lúhom alebo haseným vápnom náležite vydrhnúť.

Potrebné je aj steny očistiť a vápnom vymazať. Drevené čiastky maštale, hrady lúhom treba vydrhnúť. Maštale medzi čistením treba aj prevetřovať a len po úplnom vyčistení slobodno

do nich statok postavif. Pri desinfikovaní mašťaľ odporúčateľné je upotrebiť desinfikujúce prostriedky.

Zátvor len vtedy vyzdvihnú, jestli je desinfikovanie náležite prevedené. Kto dostatočne nevyčistí svoju mašťaľ, ten nielen že bude trestaný, lež bude mať aj trovu, lebo zverolekár zatiaľ bude chodiť knemu na jeho trovy, kým mašťaľ dokonále nevyčistil. Teda pozor gazdovia!

DOPIŠY.

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

Už viacej razy som písal v týchto našich obľúbených novinách, že alkohol tak mravne, duševne ako aj telesne a hmotne veľmi ničí človeka. Nedávno sa mi dostal do ruky jeden výkaz, ktorý nad slnko jasnejšie svedčí o pravdivosti mojich slov a o oprávnenosti mojho hesla: «Preč s alkoholom!»

V tom výkaze dočítal som sa nasledovného: V našej stolici minulého roku alkohol v 69 pádoch bol príčinou všeliakých zločinov a trestuhodných výtupkov a v 41 pádoch zapríčinil lieh zchudobnenie, zobrahanie a mravnú zpusťosť. Je to hrozná vec! Nedávno som zas počul, že v Toporcu behom tohoročného fašiangového času následkom nemierneho užívania pálenky traja náhle zomreli. Jakože obstali pred prísou súdnou stolicou božou?

Ludu milý, rozjímaj näd týmito smutnými následkami užívania alkoholu a keď len iskričky lásky máš k sebe, nechovaj sa viac slepou láskou k nemu, však je lieh, ako vidíš, v každom ohľade tvojim smrteľným nepriateľom! Keď už viacej ueurobiš, nasleduj aspoň 25 Richvaldčanov, ktorí sa toho roku slávne zriekli najškodlivejšieho liehového nápoja: pálenky. A ešte múd-

rejšie urobiš, keď nasleduješ tú richvaldskú obyvateľku ktorá pred krátkom zriekla sa všetkého opojného nápoja. Keď to urobiš a zadržiš, ver mi, až do smrti ba po celú večnosť žehnať budeš tu prešfastnú chvíľku, v ktorej si ten blahonosný krok učinil.

Tvoj úprimný priateľ

Antialkoholista.

Novovesský (iglovský) okres vo Spiši.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Račte prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Kreštane».

V obcách novovesského okresu počet obyvateľov je nasledujúci. Prvé číslo označuje počet obyvateľov pred 10 rokami a druhé terajší počet obyvateľov.

Mesto Nová Ves ku ktorému patrí i celý Veľký Hlinec 8923—10324, Armutovce 184—176, Betlanovce 402—422, Danišovce 235—205, Hadušovce 133—119, Zavadka 997—815, Chrast 295—276, Matejovce 255—225, Teplíce 226—639, Imrichovce 283—273, Hrabušice 1254—1158, Dzedzinky 190—184, Stillbach 368—295, Leskovjany 168—189, Letanovce 697—727, Markušovce 1607—1671, Merény (Ondrište) 2096—2285, Kotterbachy 1201—1583, Harikovce 848—687, Odorin 536—580, Smižany 1277—1350, Tomašovce 367—372, Stracená 301—293, Poráč 1092—996, Viderník 321—271, Szepespatak 973—946.

Vzdialených je z celého okresu dovedna 5086.

S Bohom

Štatistikár.

Lubica (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

Známo je už cleným čitateľom Kreštana, že v meste Lubici na povzbudzovanie tamojšieho kanonika farára Jozefa Harencsára minule otvoril sa kreštanský potravný a speňajúci spolok, takzvaný konzum.

Predsedom spolku je Matej Hajovszky. Údovia správy sú: Pavel Krissák, Anton Pavličko a Matej Gdovják. Do dozorného výboru sú vyvolení: katolícky farár Jozef Harencsár ako predseda, Karol Noghe, Karol Schneider, Karol Rusch, Ján Szkaszkó, Viktor Majeresák, Matej Csizik, Simon Ihnacsak, Filip Lapsánszky, Michal Kozsel, Ján Soltész, Bartolomej Hanacsek, Gejza

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeno ľahších. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovaní na pomoci je v každom ohľade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

Petruska a Ján Brinezko. Učtovníkom je Ján Warhol a pokladníkom Štefan Verdon.

Bože daj mnohého zdaru tomu novému spolku! Každý Lubický katolík je mravne zviazaný všetko kupovať výlučne len v tom kresťanskom spolkovom sklepe. «Svoj k svojmu!» Len tak dojdeme k dačomu, len vtedy nám nastanú lepšie časy, keď sa v každom ohlade prísne toho hesla budeme držať. Lubickí slovenskí katolíci buďte hodní svojho katolíckeho mena!

Lubickým slovenským katolíkom všetko dobré praje

Úprimný priateľ ľudu.

Rozmary a Žarty.

Nepochopiteľno. Malý František v daždivom čase so svojou matkou ide na dedinu a tá ho len s namáhaním môže sdržovať, aby do mláky nevstúpil.

Franc: Ale maminko, prečo nevstúpiš do jednej mlaky? Však tebe to nikto nemôže zakázať.

*

Obozretný pucer. Dostojník: Však si ma nezbudil Košínski!

Vojak: Ja som vás celkom potichy zbudil, aby som pána dôstojníka nerušal vo spánku.

*

Múdry príklad. — Zapamätajte si, mladý priateľu, budúce prídte do obchodu ako murár a odíďte ako pán — riekne obchodník ku pomocníkovi.

— Ako to mám rozumieť?

— Vy pozde prichodíte ako pán a včas odchádzate ako murár — na budúce robte to teda naopak!

*

Zato nič. — Dnes ostanem vám dlžen za pečenú rybu — hovorí hosť ku hostinskému.

— Nič za to.

— Ale keď zabudnem na to?

— Ufam, že nezabudnete, lebo itak niekoľko dní pocítite rybu v žalúdku.

*

Dobrá odpoveď. Dvaja veselí mešťania išli sa koncom leta prejsť do hôr a videli starca s bielymi vlasmi ako sneh. Pýtali sa ho posmešne:

— Či tu na horách už leží sneh?

Starec vyrozumel, že si z neho tropia posmech k vôli jeho šedivým vlasom a odpovedal:

— Oh, zaiste. lebo dobytok už ženieme dolu do dolín.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Predošlé zdravie

obsiahne! Slabosť a bolasti pominú, oči, svaly a nervy sa posilnia, prechladnutia sa tiež netreba báť a nastáva čoskoro úplnédravenie pri upotrebovaní opravdového Elsa-Fluidu. Tucet na próbu franko 5 korún. V. Eugen Feller lekárnik, Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhrebská-stol.)

Spisy redakciou odporúčané.

Utešená knižočka 60 strán obsahujúca, ktorej nápis zneje: «Deň prvého prijímania a návod ku dobrej spovedi», vyšla z pera dra Jozefa Janda (Nyitrapereszlény). Cena 10 hal. Nadovšetko teraz pred Velkou Nocou, keď sa deti pripravujú ku sviatostiam pokania a oltárnej, odporúčame ju katechetom, učiteľom rodičom. Po dokonáhom návode ku dobrej spovedi podáva pôvodca 20 utešených dejín a či udalosti, v ktorých jakoby prstom bolo ukazané požehnanie dobrého prijímania a kľatba svätokrádežného prijímania. Žiadne školské dieťa by nemalo byť bez tejto neoceniteľnej knižočky, ktorá je povolaná prekaziť nejednu svätokrádežnú spoveď a nehodné prijímanie. Úplnou dôraznosťou a horúcou láskou ku dieťkam prosíme o rozširovanie tejto znamenitej knižočky. *Jozef Koník*, podučiteľ.

Predbežný oznam. Každodenné sv. prijímanie následkom najnovšieho vysvetlenia sv. Otca šíri sa a medzi slovenským ľudom v našej milej vlasti. Títo každodenne prijímajúci vo svojej horlivosti túžia po takej knižočke, v ktorej by našli na každý deň v mesiaci rozličné úvahy a modlitby k svätému prijímaniu prípravné a podakováče, aby sa božskému Spasiteľovi vždy s novou a čerstvou prípravou predstaviť mohli. Tejto žiadosti chcem vyhovieť, keď s povolením nakladateľstva Herderového vo Freiburgu a s porozumením pôvodcovým v krátkom čase vydám v slovenskej reči príručnú knižočku pod názvom: «Ozdoba duše k božskej hostine. Učenie o najsv. Sviatosti Oltárnej v modlitbách, ku častejšiemu prijímaniu». Napísal: *Móric Meschler S. J.* — Prihlasy príjemem, až keď knižočka vynde z tlače.

Karol Lenkey, farar.

Hľadá sa poriadné, 14—16-ročné dievča z horných strán za služku ku lepšej kresťanskej rodine do jedného letovníka blízko Budapešte. Dostane poriadny mesačný plat a v páde rodina bude s ňou spokojná, navráti sa i cestovné trovy. Kto by sa chcel hlásiť, nech pošle list na redakciu «Kresťana».

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdá sa, že je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctvom môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokos Országos Földhitelintézet».

Udržanie lichvy v dobrom zdraví muoho starosti zapríčiňuje hospodárom, preto odporúča sa. aby stále v domácnosti mal Fellerov chýrny krmný prach s ochrannou známkou Elsa, bo pri tohože upotrebovaní koneleho budú ohnivé, hydina mu ostane zdravá, ošípané mu ztučnejú a kravy dobre budú dojiť, keď ku krmu každý deň primieša Fellerovho krmného Elsa prachu, ktorý zväčšuje chuť k žraniu, posilňuje žalúdok zvierafa, hati klanie a chráni lichvu pred úpadom. 5 škatuliek 5 korún. V pôvodnej jakosti k dostaniu u lekárnikav. Eugen Feller, Stubica, Kostolná ulica číslo 18. (Zahreb. stol.)

Odkazy redakcie.

M. P. B. Že vraj búrime! To su hlúposti, aké roztrusovať môžu o nás len taki ľudia, čo nemajú všetkých doma.

F. K. K. Odovzdali sme a prosíme o trepezlivosť.

J. J. P. U vás zdá sa už celkom vyschlo černidlo. Alebo snád z inej príčiny mlčíte?

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Krestana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Krestana» ale, ktorí nám predplatné od dlhšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomínáme, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena :

na celý rok	4 koruny,
na pol roka	2 koruny,
na štvrt roka	1 koruna.
Do Pruska : na celý rok	6 korún.
Do Ameriky : Na celý rok	8 korún.

Administrácia Krestana.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 22. apríla.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	kor. 23.05—24.05
» stolnobelohradská, nová...	« 22.90—23.85
» peštianska, nová	« 23.00—23.95
« banátska, nová	« 22.90—23.90

Raž prvotriedna	kor. 16.20—16.30
« druhotriedna	« 16.05—16.15
Jačmeň nový, prvotriedny	« 16.50—17.00
Ovos prvotriedny	« 17.50—18.00
« druhotriedny	« 17.10—17.40
Kukurica	« 11.60—12.00

Všetko po 100 kilogrammoch.

Múka pšeničná :

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18.10	17.60	17.10	16.50	16.10	15.40	14.70

č.	7	7½	8
K.	13.90	11.90	7.20

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova :

Otruby drobné	kor. 9.50—9.15
« hrubé	« 9.10—9.40
Fazula veľká biela	« 20.00—21.00
Fazula strakavá	« 23.00—24.00
Šošovica čistá	« 25.00—36.00
Zemiaky (hornouhorské) biele	« 5.00—5.20
« « ružové	« 5.40—5.60
« « žlté	« 6.80—7.00
Proso	« ————
Datelinové sáme, červená datelina	kor. 170.00—180.00
« « lucerna	« 146.00—190.00
Mak	kor. 66.00—70.00
Hrach nelúpaný, čistý	« 27.00—28.00
Hrach lúpaný	kor. 46.00—55.00
Rasca (kmín)	« 68.00—
Konopné sáme	« 22.00—23.00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články :

Sviňská masť budapeštianska	kor. 154.00—155.00
« « vidiecka	« ————
Slanina mestská 4-kusová	« 146.00—147.00
« « 3-kusová	« 151.00—152.00

Koloniálny tovar :

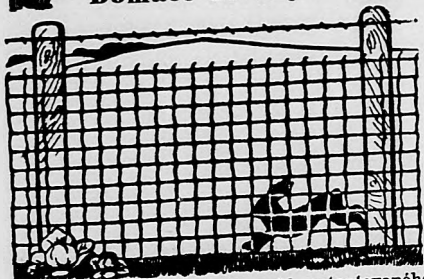
Cukor v klobúkoch	kor. 82.00—82.50
« kockový	« 84.50—84.50
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	« 47.00—48.00
Spiritus rafinovaný, odanený vo veľkom	« 177.00—178.00
Petrolej fiumánsky, krištálový	« 35.50—35.50
» « White-Star (***)	« 29.00—29.00
» druhotriedny	« ————

Spolu so sudom.

Zadovažujte predplatiteľov pre
«Krestan»-a!

PODIVNE LACNÉ PLOTY!
Domáce dôroby!

Zriedkavej jakosti. Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Nepočítané listy uznania dokazujú patentovaného
Hungária-pletiva z drôtu
nedostiziteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cínovaného drôtu. — Zabariť netreba.
Cena štvorcového metra od 30 hal. vyšej.

K objednaníu u vylučného dorabateľa:

Alexander Haidekker
Dielňa pletiva a plotov z drôtu
Budapest, VIII., Űllői-ut 48/60. sz.
Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franko zdarma.

Najlepší český prameň k objednaníu.

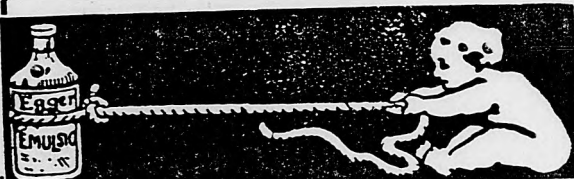
Lacné perie na posteľ!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Hotové posteľe z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá, 190 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perim 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 18 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.
S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Slabé diet'a tlstne
Slabé diet'a svalnatie
Slabé diet'a kostnatie
Slabé diet'a pevnie

jestli pečlivá matka, nemocou zoslabenému dieťaťu užívať dá norvegským rybáckim olejom miešanú a ochrannou známku opatrenú

pravú „Egger“-Emulsiu

ktorá posilňuje kosti a prispieva ku tvoreniu svalov. Tento rybáckí olej následkom nedostatčného vývinu zkrpatelého dieťa ako aj zoslábnutí, málokrvní, dospelí ochotne užívajú, bo chuť a vôňa tohoto lieku neupomínajú na rybáckí olej.

K dostaniu v každej lekárni.
Cena pôvodnej fľašky 2 kor.

Tri fľašky za šesť korún, pri poprednom doručení peňazi posiela franko.

Nádor lekárň, Budapest, VI., Váci-körut 17.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé drápané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drápané 80, 86, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného cínovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 68 cm. široká K 8.—, 8.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dia vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s postovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachesl, Lobes 135. pri Pilsen (Čechy).**

Hirdetmény.

Gyorsvonat feltételes megállitása Szakály-Högyész állomáson.

A budapest-keleti p. u.-on fumei vonalon február hó 15-től bezárólag október hó 31-ig forgalmban levő, Fiuméből este 7 óra 55 perckor induló és Budapest keleti p. u.-ra másnap délelőtt 9 óra 30 perckor érkező gyorsvonat folyó évi március hó 1-től kezdve Szakály-Högyész állomáson reggel 6 óra 43 perckor utasok fel- és leszállása céljából feltételes megállitatik.

Budapest, 1911. febr. 27.

Az igazgatóság.

Oznamený prijíma

administracia

„Krestan“

Budapest,

Szentkirályi-u. 28.

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

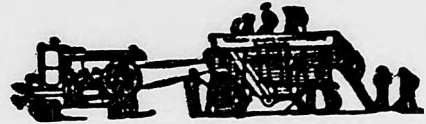
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvrelej Ludvika Kállai

elektrické benzínlokomobil strojeku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!!
Bez strojnika ľahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.
Cenník s obrazmi na žiadost zdarma a franko.

Rušeň!

Ludovú pút do svätej zeme

s dovolením prevelebných vrchností cirkevných a predstavenstva rádu sriaďuje P. **Ferdinand Kaizer**, duchovný rádu sv. Františka a komisár svätej zeme. Odchod z Budapešte 1. augusta 1911. — Návrat 23. augusta. **Ceny:** pre 600 pútnikov: Do Jeruzalema I. trieda 425 korún. Aj do Nazareta I. trieda 505 korún. II. trieda 365 korún. Aj do Nazareta 445 korún. III. trieda 225 korún. Aj do Nazareta 305 korún. Jestli by do 1. mája prihlásilo sa menej pútnikov ako 500, ceny sa zvýšia a vtedy koštuje: I. trieda 700 korún, II. trieda 550 korún, III. trieda 350 korún. **V týchto cenách obsahuje sa:** 1. Železničná a loďná karta z Budapešte do Jeruzalema a zpiatky. 2. Z Triestu do Jaffy zaopatrenie na lodi bez liehových nápojov. 3. V svätej zemi úplné zaopatrenie s vinom. 4. Výdavky za voz pri výlete do Betlehema. 5. Výdavky za voz pri výlete do sv. Jána. 6. Výdavky v Jaffe pri opustení lode a návrate na loď. 7. Z Jaffy po Triest úplné zaopatrenie bez liehových nápojov. 8. Výdavky za prehliadnutie cestovných passov. 9. Poplatok (20 korún) za navštívenie svätých miestností nachodiacich sa v rukách turkov jeruzalemských. Povinnovatosť k úplnému zaopatreniu trvá od Triestu po Triest. **Smer cesty:** Budapest—Triest—Jaffa. (Tu zostúpa z lode tí, ktorí nesúčastnia sa na púti do Nazareta a pod vedením duchovného z rádu sv. Františka idú do Jeruzalema, kde prehliadnu sv. miesta, kým ostatní pútnici vrátia sa z Nazareta) Caifa—Hora Karmelská—Nazaret (tu pobaveme sa cez tri dni, rátajúc cestovanie ta a návrat; v tomto čase kto chce na vlastné trovy môže ísť na Horu Tábor na koni alebo na somárovi) Caifa—Jaffa—Jeruzalem—Betlehem—Sv. Ján (v tomto čase kto chce na svoje trovy môže ísť do Jericha, k Jordánu a k mrtvému moru) Jaffa—Triest—Budapest. **Prihlasy:** Prihlásiť sa možno do 1. mája jedine u P. Ferdinanda Kaizer (Budapest, II. okres, Marat-körut 23. číslo), z ktorej príležitosti popredku treba poslať 50 korún.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posiela 3 veľké alebo 6 stredných fľašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-út.